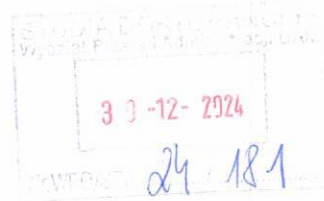

Wrocław, 23 grudnia 2024 r.

prof. dr hab. Karol Kiczka
Uniwersytet Wrocławski
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr. Bartłomieja Mikołaja Gawreckiego pt. *Pomoc państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – (nie)przejrzystość relacji pomiędzy państwem a beneficjentami*, Poznań 2024 r. (s. 532). Praca została przygotowana pod kierunkiem naukowym prof. UAM dr. hab. Katarzyny Kokocińskiej w Zakładzie Prawa Publicznego Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Recenzja została sporządzona na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571), uchwały nr 12/2024/2025 z dnia 22 października 2024 r. Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, umowy o dzieło z dnia 15 listopada 2024 r. w przedmiocie przygotowania recenzji rozprawy doktorskiej mgr. Bartłomieja Gawreckiego.

W myśl art. 187 ust. 1 i nast. Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce: rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne. Rozprawę doktorską może stanowić praca pisemna, w tym monografia naukowa, zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, praca projektowa, konstrukcyjna, technologiczna, wdrożeniowa lub artystyczna, a także samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej.

Pan mgr Bartłomiej Mikołaj Gawrecki (Bartłomiej Gawrecki, Doktorant) przygotował rozprawę doktorską – pt. *Pomoc państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – (nie)przejrzystość relacji pomiędzy państwem a beneficjentami* – w dziedzinie nauk społecznych, w obrębie dyscypliny naukowej nauki prawne.

Analizowane w dysertacji treści mieszczą z pewnością się w obszarze aktualnych zagadnień jurydycznych rozważanych przez szczegółowe nauki prawne, w tym naukę publicznego prawa gospodarczego. Jednoznacznie pozytywnie ocenić należy dokonany przez Autora wybór przedsięwzięcia naukowego. Ważnego znaczenia tego tematu, nie można ograniczać tylko do warstwy teoretyczno–poznawczej właściwej odpowiednim szczegółowym dyscyplinom prawoznawstwa zainteresowanym zagadnieniem pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego, bowiem ma on współcześnie również widoczny wpływ na funkcjonowanie właściwych mu obszarów zwłaszcza w przestrzeni publicznej, w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Nie ulega wątpliwości w opinii mgr. Bartłomieja Gawreckiego, że jednym z rynków, na których udzielana jest pomoc państwa, jest rynek sportowy. Sport stanowi przedmiot powszechnego zainteresowania społeczeństwa i w związku z tym – jako obszar rywalizacji dla różnych grup interesów – jest on również przedmiotem zainteresowania organów władzy publicznej. W opinii Doktoranta zaangażowanie władzy publicznej w działalność sportową wpływa między innymi fakt, że wartość rynku sportowego w ostatnich latach znacząco wzrasta (wartość dodana wygenerowana przez polską branżę sportową w 2018 roku wyniosła 9,63 miliarda zł., zaś globalną wartość rynku sportu szacuje się na 488,5 miliardów dolarów amerykańskich). Wartość polskiego rynku sponsoringu sportowego w 2022 roku wyniosła 1,22 miliarda zł. Związek działalności sportowej z finansowaniem również ze środków publicznych jest nierozzerwalny i znaczący, a sport traktowany jest jako działalność o charakterze gospodarczym. Pomimo faktu, jak pisze mgr Bartłomiej Gawrecki, że rynek sportowy jest w

dużej mierze sprywatyzowany, to wciąż głównym inwestorem rynku sportowego pozostają podmioty władzy publicznej (s. 21–22).

Recenzowana praca ma pierwszorzędne znaczenie zarówno dla wypełniania ustrojowych powinności przez władzę publiczną określonych zwłaszcza w art. 68 ust. 5 Konstytucji RP („Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży”), a jednocześnie dla urzeczywistniania wolności działalności gospodarczej w społecznej gospodarce rynkowej w Polsce, jak i na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. Trafnie wskazuje się w opracowaniu, że aktywność organów władzy publicznej w obszarze rynku sportowego ugruntowane są zarówno normatywnie, jak i poprzez orzecznictwo TSUE. Sprawy *Bosman*, *Meca-Medina i Majcen* oraz art. 165 TFUE stanowią ramy dla sportu na mocy prawa Unii Europejskiej (UE) oraz wyznaczają kierunki interpretacji w odniesieniu do wspierania rozwoju sportu przez tą szczególną organizację międzynarodową. Instytucje UE uwzględniają wnioski wypracowane na gruncie wyżej wskazanych spraw – jak zauważa mgr Bartłomiej Gawrecki – podczas oceny praktyk stosowanych przez organy władzy publicznej na rynku sportu i wykładni przepisów sportowych kwestionowanych jako ograniczenia swobodnego przepływu, praktyki antykonkurencyjne lub nadużycie pozycji dominującej. Pomoc państwa przyznawana sektorowi sportu nie była jednak do tej pory przedmiotem nadzwyczajnego zainteresowania instytucji unijnych, w szczególności Komisji Europejskiej. Dopiero od początku XXI wieku odnotowano wzrost liczby spraw dotyczących pomocy państwa w dziedzinie sportu. W opinii autora rok 2011 był punktem zwrotnym, gdyż od tego czasu do 2017 roku Komisja Europejska podjęła decyzje w ponad 20 sprawach tego typu (s. 22–23).

Roztrąsane materie w monografii mgr. Bartłomieja Gawreckiego mogą mieć określoną wagę dla różnej natury debat (dyskusji), praktyki czy działalności legislatora, których przedmiotem są zagadnienia ulokowane w temacie: *Pomoc*

państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – (nie)przejrzystość relacji pomiędzy państwem a beneficjentami (dalej również: pomoc państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego, pomoc publiczna na rzecz podmiotów rynku sportowego). Instytucje udzielające pomocy publicznej na rzecz podmiotów rynku sportowego, jak i organy publiczne odpowiedzialne za prawidłowe działanie (funkcjonowanie) społecznej gospodarki rynkowej czy gospodarowanie publicznymi zasobami (aktywami) będą mogły wykorzystać w odpowiedni sposób wyniki naukowe pracy. Jednocześnie poruszane w dysertacji treści nie będą też mogły być obojętne – z oczywistych względów – badaczom zjawiska pomocy publicznej na rzecz podmiotów rynku sportowego ujmowanych z perspektyw, które nie są kwalifikowane do prawoznawstwa (nauk prawnych). Nie mam wątpliwości, że dysertacja wpisuje się w dialog środowiska uniwersyteckiego z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie analizowanego istotnego zjawiska, i to nie tylko z perspektywy ważnego interesu publicznego.

Mając na uwadze powyższe oraz ulokowane we Wstępie założenia pracy (s. 21–36) stwierdzam zasadność przyjętego do zbadania zagadnienia naukowego określonego w tytule pracy mgr. Bartłomieja Gawreckiego pt. *Pomoc państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – (nie)przejrzystość relacji pomiędzy państwem a beneficjentami*, ponieważ wypełnia wymagania określone dla problemu naukowego w rozumieniu art. 187 ust. 1 i nast. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Ocena układu i zawartości pracy

Układ recenzowanej pracy jest zasadniczo poprawny i podporządkowany został sformułowanemu zamiarowi badawczemu. We Wstępie do pracy (s. 21–36) zawarto główne elementy kształtujące założenia badawcze dysertacji (cel, przedmiot, metody, itd.).

Pierwszy rozdział – Podstawowe pojęcia i instytucje prawne z zakresu prawa pomocy państwa – ma charakter wprowadzający w rozważną tematykę (s. 37–94). Autor m. in. ustalił, że pojęcie pomocy państwa (w tym niedozwolonej pomocy państwa) wciąż ulega przeobrażeniom, a niebagatelny wpływ na jego rozumienie ma praktyka decyzyjna Komisji Europejskiej, orzecznictwo sądów unijnych, jak również sądów krajowych. Zmiany są dostosowywane na bieżąco do dynamicznej sytuacji gospodarczej, czego doskonałym przykładem były np. wytyczne zawarte w komunikacie Komisji – tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19. Natomiast według mgr. Bartłomieja Gawreckiego podstawowe reguły związane z pomocą państwa i jej dopuszczalnością w świetle art. 107 i następnich TFUE są jednak niezmiennie. Z uwzględnieniem pomocy *de minimis*, pomocy udzielanej w ramach wyłączeń blokowych i innych wyjątków omówionych w pracy, wszelka pomoc państwa przy użyciu zasobów państwowych udzielana w sposób selektywny na rzecz przedsiębiorstw działających w ramach wspólnego rynku na terenie UE, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. Autor zwraca uwagę, że w szczególności to pojęcie nadzoru jest tak istotne w kontekście (nie)przejrzystości, która została przywołana w tytule dysertacji, bowiem pomimo tego, że generalny zakaz pomocy państwa na rzecz przedsiębiorców w sposób wskazany w art. 107 ust. 1 TFUE jest jasno sformułowany i poparty dorobkiem doktrynalno-orzeczniczym, to z dokonanej analizy badawczej wynika, że reguły te są nagminnie naruszane w przypadku rynku sportowego. Co więcej, pomimo tego, że w praktyce orzeczniczej Komisji Europejskiej przejawiały się już przykłady nakazania zwrotu wsparcia udzielanego na rzecz sportu, to biorąc pod uwagę skalę wsparcia, kontrolę Komisji Europejskiej należy uznać za mocno ograniczoną (s. 93–94).

Rynek sportowy jako rynek właściwy w świetle unijnego i krajowego porządku prawnego analizuje następna część rozprawy (s. 95–150). Rynek sportowy – jak przekonuje autor – to rynek o wysokim poziomie specyficzności. Nie mamy bowiem do czynienia na nim z tradycyjnie rozumianymi nabywcami i sprzedawcami towarów i usług. Uczestniczy w nim wiele rodzajów podmiotów rynku sportowego: zawodnicy, kluby sportowe i ich właściciele, udziałowcy czy akcjonariusze, szkoły sportowe i akademie, agenci, producenci sprzętu sportowego, dostawcy usług towarzyszących, obserwatorzy (kibice) czy sponsorzy. Jednak, co uwypukla praca, i wśród nich możliwe jest zidentyfikowanie dostawców i odbiorców towarów czy (przede wszystkim) usług. Rynek sportowy łączy w sobie elementy działalności usługowej oraz przemysłowej. Doktorat nie bez racji dowodzi, że wspólny unijny rynek sportowy to pojęcie, które ma swoją genezę począwszy od wzmiankowanej już wyżej sprawy *Bosman* z lat 90. XX wieku. Od tego czasu również sport stawał się przedmiotem zainteresowania zarówno w sferze legislacyjno-strategicznej, jak i w działalności jurysdykcyjnej. Ekonomiczny wymiar sportu stawał się coraz bardziej dostrzegalny. Uwzględnienie w Traktatach nowych szczegółowych kompetencji otworzyło Unii Europejskiej nowe możliwości działania w dziedzinie sportu – co w ciągu ostatniego dwudziestolecia stało się wyraźnie dostrzegalne, czy to poprzez wpisanie sportu do Traktatów, czy też poprzez regularne przyjmowanie planów prac w dziedzinie sportu (s. 149–150).

Z kolei rozdział III ocenianej pracy (s. 151–237) obejmuje prezentację prawnych środków oraz form udzielania pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego i miał na celu: nakreślenie przykładów metod wsparcia, które są stosowane w relacjach pomiędzy podmiotami rynku sportowego a organami władzy publicznej; wykazanie, że stosowane przez organy władzy publicznej środki i formy prawne są właściwe publicznemu prawu gospodarczemu i stanowią przykład hybrydowych działań administracji publicznej, łączących w sobie

elementy charakterystyczne dla prawa prywatnego (równorzędność stron) oraz prawa publicznego (władztwo publiczne). W tym fragmencie pracy (Środki oraz formy prawne działania stosowane przez administrację publiczną udzielającą wsparcia na rzecz podmiotów rynku sportowego) ustalono m. in., że katalog środków oraz form wsparcia podmiotów rynku sportowego możliwych do wykorzystania przez organy władzy publicznej jest bardzo rozbudowany. Są to instrumenty o wielorakim charakterze, począwszy od środków wsparcia o charakterze cywilnoprawnym (najem, dzierżawa), środków o charakterze mieszanym (np. umowy sponsorskie), publicznoprawnym (ulgi podatkowe, zwolnienia podatkowe) czy działań łączących w sobie elementy prawa prywatnego i prawa publicznego (s. 235). Według autora organy administracji gospodarczej, działając na rynku sportowym, najczęściej wykonują funkcje interwencjonizmu pozytywnego – poprzez bezpośrednie wspieranie podmiotów rynku sportowego. Odbywa się to z wykorzystaniem świadczeń pozytywnych (dotacje, subsydia, pożyczki, poręczenia, gwarancje, dostarczanie środków rzeczowych, wpłaty na kapitał zakładowy) oraz świadczeń negatywnych (ulgi i zwolnienia podatkowe, odraczanie, rozkładanie na raty, umarzanie zobowiązań podatkowych oraz innych należności budżetowych, konwersja wierzytelności na kapitał zakładowy). Mgr Bartłomiej Gawrecki podkreśla też, że urzeczywistnianie zadań (funkcji) interwencjonizmu pozytywnego nie może kolidować z regułami dopuszczalności pomocy państwa określonymi przez prawo UE (s. 236).

Następnie w rozdziale IV (s. 238–277) – Procedura udzielania pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – autor stwierdza w szczególności, że w wyniku przeprowadzenia badań procedur udzielania pomocy państwa w wybranych dla potrzeb dysertacji państwach członkowskich, możliwe jest odnotowanie występujących w nich na etapach krajowych podobieństw. Zawsze jednak ostatecznie procedura wymaga notyfikacji pomocy Komisji

Europejskiej, chyba że zachodzi sytuacja, w której nie mamy do czynienia ze środkiem pomocowym w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE lub gdy środek nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu przepisów TFUE lub przepisów dotyczących pomocy *de minimis* lub wyłączeń grupowych. Praca doktorska wykazuje również, że gdy wsparcie jest udzielane przez organy władzy publicznej właściwego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na rzecz przedsiębiorstw, trzeba mieć na uwadze normy dotyczące funkcjonowania systemu pomocy państwa. Dlatego zanim dojdzie do podjęcia decyzji w przedmiocie udzielenia wsparcia, powinna być ona poprzedzona dokładną analizą prawną w przedmiocie jej dopuszczalności oraz zgodności z normami dotyczącymi konkurencji. Po ustaleniu, czy wsparcie jest dopuszczalne, środek pomocowy powinien podlegać notyfikacji w procedurze przewidzianej przepisami prawa właściwego państwa członkowskiego oraz aktami prawa unijnego – z uwzględnieniem wyłączeń zależnych od wysokości czy rodzaju pomocy (s. 276).

W ostatniej części analiz (rozdział V) mgr Bartłomiej Gawrecki – przedstawia – odnoszony do praktyki wsparcia podmiotów rynku sportowego – „autorski” wzorzec procedury postępowania w sprawach pomocy państwa w sporcie, wskazujący, w jaki sposób organ władzy publicznej udzielający wsparcia na rzecz podmiotu rynku sportowego powinien przeprowadzić analizę, czy wdrażany środek pomocowy może stanowić niedozwoloną pomoc państwa. Ukazano tutaj również wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez autora na cele dysertacji (s. 278–463). Doktorant w tej obszerniej i złożonej części pracy (Pomoc państwa w sporcie – studium przypadku. Ocena przejrzystości i dopuszczalności wsparcia oraz analiza przyczyn i skutków udzielania) dowodzi zwłaszcza, że pomimo prowadzonych działań mających na celu zwiększenie jawności relacji pomiędzy państwem, a beneficjentami wciąż występują problemy z przejrzystością udzielanego wsparcia. Problemy te są widoczne w szczególności na polskim rynku sportowym, gdzie mnogość przykładów wsparcia

podmiotów rynku sportowego nienotyfikowanego Komisji można liczyć w dziesiątkach. Problemy te, jego zdaniem, związane z analizą *ex ante* środków pomocowych pod kątem występowania pomocy państwa w rozumieniu TFUE przez organy władzy publicznej udzielające wsparcia są szczególnie widoczne na rynku polskim oraz uzupełniająco na rynku węgierskim. Organy władzy publicznej (w szczególności polskie) nie są świadome obowiązków notyfikacji pomocy, a przynajmniej przeprowadzenia analizy jej występowania. Skutkuje to masowym udzielaniem pomocy państwa w sposób niezgodny z rynkiem wewnętrznym, jak akcentuje praca. Postuluje się na kartach pracy również, że dobrym rozwiązaniem problemów występujących w Polsce byłoby wprowadzenie rejestru umów zawieranych pomiędzy państwem a beneficjentami. Taki system został wdrożony w Hiszpanii w pełni w 2020 roku – obok istniejącej tam wyszukiwarki pomocy państwa. Równoległe funkcjonowanie tych dwóch systemów – zdaniem mgr. Bartłomieja Gawreckiego – należy ocenić pozytywnie, widoczna jest bowiem zarówno pomoc zgłoszona i podlegająca monitorowaniu, jak również wszystkie pozostałe elementy relacji pomiędzy państwem a beneficjentami (s. 460).

Rozdziały w dysertacji mgr. Bartłomieja Gawreckiego zakończone są zwięzłymi „podsumowaniami” zawierającymi wnioski z przeprowadzonych analiz, wrywkowo przytaczane wyżej. Natomiast Wnioski końcowe (s. 464–485) dopełniają merytoryczne rozważania całej monografii. Pracę gruntuje bardzo wartościowy krajowy i zagraniczny materiał źródłowy, do którego nawiązę w dalszej części opinii (wykaz aktów prawnych, literatura, wykaz orzecznictwa sądowego, decyzje Komisji Europejskiej, uchwały regionalnych izb obrachunkowych, decyzje organów administracji publicznej, raporty, komunikaty, ekspertyzy, opinie, sprawozdania, projekty aktów prawnych, tabele, wykresy, etc. (s. 9–14, 19–20, 486–527)).

Należy uznać za przekonujące zasadniczo i poprawne zarazem, formułowane w pracy przez mgr. Bartłomieja Gawreckiego – w toku prowadzonych badań – określone wnioski czy opinie zawarte w poszczególnych jej partiach, w tym przede wszystkim umiejscowione w podsumowaniach pod rozdziałami i Wnioskach końcowych. Tych ostatnich w całości moim zdaniem nie ma potrzeby tutaj przytaczać za Autorem.

Wyróżnić trzeba, pomyślnie zrealizowaną dla potrzeb dysertacji prezentację i analizę przykładów pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego w trzech wybranych porządkach prawnych: Hiszpanii, Węgrzech oraz Niderlandów. Uzasadnieniem tego wyboru było najbogatsze w czasie prowadzenia badań przez Doktoranta orzecznictwo Komisji oraz TSUE, dotyczące działających w nich podmiotów rynku sportowego

Bliskie są mi zwłaszcza te liczne treści ulokowane już od początkowych karta dysertacji mgr. Bartłomieja Gawreckiego, które potwierdzają doniosłe znaczenie dla właściwego wdrażania badanego fragmentu porządku prawnego „pomocniczych źródeł prawa” (np. s. 28), jak i konieczności uwzględniania praktyki administracyjnej oraz judykatury w urzeczywistnianiu regulacji prawnych w dziedzinie pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego (np. s. 149).

Autor rozprawy analizował tematykę pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – w świetle publicznego prawa gospodarczego. Niemniej w swoich rozważaniach uwzględnia konieczność nie tylko ochrony określonej kategorii ważnego interesu publicznego, ale ochrony interesów indywidualnych (interesu prywatnego), co zasługuje na podkreślenie.

Pracę wyróżnia także sformułowana cała gama – godnych uwagi – wartościowych wniosków szczegółowych i postulatów *de leg ferenda* (np. s. 480–485). Tytułem przykładu:

„(...) Pomimo tego, że przez organy władzy publicznej w państwach członkowskich Unii Europejskiej jest powszechnie stosowana pomoc państwa, której istotą jest stymulacja określonych przedsiębiorców oraz pewnych sektorów w gospodarce, to pamiętać należy, że podlega ona ograniczeniom – czy to ze swojej istoty (jako element interwencjonizmu państwowego zorientowany na wspieranie przedsiębiorczości), czy z aktów prawa unijnego. Pomoc państwa nie jest zatem każdorazowo pomocą niepożądaną, jednak udzielana w sposób nieprzejrzysty i z pominięciem reguł ustalających procedurę jej udzielania nie może być uznana za pomoc spełniającą wymogi efektu zachęty”;

„(...) Kolejnym postulatem *de lege ferenda* jest zwiększenie kompetencji nadzorczych właściwych krajowych organów ochrony konkurencji przy ocenie środków pomocowych, co odciążałoby Komisję w zakresie kontroli i nadzoru nad pomocą państwa. W obecnym kształcie bowiem główną funkcję policyjno-ochronną pełni Komisja, uzupełniającą pełnią ją zaś krajowe organy ochrony konkurencji, które opiniują projekt środka pomocowego przed udzieleniem wsparcia na rzecz beneficjenta (w tym dla właściwego podmiotu rynku sportowego), nie posiadają jednak bezpośrednich kompetencji nadzorczych. W obecnym stanie natomiast widoczny jest brak zasobów Komisji, które byłyby w stanie kontrolować i nadzorować pomoc państwa na rynku sportowym.(...)”.

Styl i język dysertacji są zasadniczo dojrzałe i komunikatywne.

Atutem ocenianej rozprawy doktorskiej jest to, że zachęca do twórczej dyskusji naukowej i formułowania pytań badawczych, np. jakie jest znaczenie aktów normatywnych prawa polskiego dla realizowania pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego ? jaki jest wpływ pomocy państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego na aktualną praktykę orzeczniczą sądów i organów ochrony konkurencji w społecznej gospodarce rynkowej ?

3. Uwagi szczegółowe

Analiza rozprawy doktorskiej mgr. Bartłomieja Gawreckiego skłania też do poczynienia przykładowych uwag szczegółowych, które nie uszczuplają ostatecznej oceny dysertacji. W pracy odczuwa się pewien niedosyt określonego nawiązania do niektórych treści ustrojowych dotyczących rozważanych materii, a zwłaszcza przywoływanego wyżej art. 68 ust. 5 Konstytucji RP: „Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży”. Od dawna bowiem wiadomo, jak podkreśla T. Bigo, że w prawie publicznym normy konstytucyjne są założeniem i podstawą całego porządku prawnego i wszelkiej działalności państwowej¹. Dlatego pewnego doprecyzowania wymaga raczej treść ujęta na s. 200 (przypis nr 539).

W języku prawnym między innymi terminy „firma” czy „zapis” mają ściśle określone znaczenie juralne (por. art. 43² i nast. oraz art. 968 i nast. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm., dalej k.c.). Firma w prawie pozytywnym oraz prawoznawstwie to nie przedsiębiorca (podmiot gospodarczy). Autor rozprawy, z pewnością przez oczywiste przeoczenie, nadaje inne znaczenie wzmiankowanemu terminowi (s. 21): „(...) Nadto, pomoc ta w wielu przypadkach (co wydać się może nawet paradoksalne) prowadzi w końcowym efekcie do obniżenia dobrobytu, a także do osłabienia bodźców dla firm skutkujących poprawą ich efektywności. (...)”. Powyższe dotyczy także użytego niewłaściwie terminu „zapis” (s. 315): „(...) pomimo określenia umowy jako umowy dzierżawy brak zapisu w jej treści prawa dzierżawcy (...)” – por. art. 968 i nast. k.c.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 grudnia 2009r. Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską Doktorant winien (s. 21, 35 i dalsze) odpowiednio

---

¹ T. Bigo, Wytyczne dla prawa administracyjnego w Konstytucji Polskiej r. 1935, Warszawa 1936, s. 4.

uwzględnić – we wszystkich częściach opracowania – zwłaszcza aktualne nazwy określonych składowych dorobku unijnego, np. uprzednio: prawo wspólnotowe, a obecnie: prawo unijne².

Marginalnie występują usterki techniczne, jak np. „(...)”. Na zaangażowanie władzy publicznej w działalność sportową wpływa miedzy innymi fakt, że wartość rynku sportowego w ostatnich (...)” – s. 22; „(...) działań administracji publicznej, łączących w sobie łączy w sobie elementy charakterystyczne dla prawa prywatnego (równorzędność stron) oraz prawa publicznego (władztwo). (...)” – s. 151.

4. Konkluzja

W konkluzji oceny wartości naukowej rozprawy doktorskiej mgr. Bartłomieja Mikołaja Gawreckiego pt. Pomoc państwa na rzecz podmiotów rynku sportowego – (nie)przejrzystość relacji pomiędzy państwem a beneficjentami, Poznań 2024 r. (s. 532), stwierdzam, że spełnione zostały wymogi określone w art. 187 ust. 1 i nast. Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Dysertacja ta stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazuje ogólną wiedzę mgr. Bartłomieja Mikołaja Gawreckiego w obszarze publicznego prawa gospodarczego, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej w dyscyplinie nauki prawne.

prof. dr hab. Karol Kiczka

---

² Por. art. 2 pkt 2 lit. a Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. U. z 2009 r. Nr 203, poz. 1569).